

IPARJOGI SZEMLE

GEWERBERECHTLICHE RUNDSCHAU

AZ IPARJOGVÉDELMI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

XXV. évfolyam
Jahrgang

HAVI FOLYÓIRAT
MONATSSCHRIFT

1931. Január 1. SZÁM
Nr.

Tagsági járulékként..... 10 P
Jährlicher Bezugspreis

SZERKESZTIK : DR. BÁNYÁSZ JENŐ és DR. FAZEKAS OSZKÁR
SCHRIFTFLEITUNG:

Kiadja: az Iparjogvédelmi Egyesület — Herausgegeben von: Verein für Gewerblichen Rechtschutz, Budapest V., Alkotmány ucca 8.

A védjegyes árukkal történő visszaélések

A Jurynek a *védjegyes áruk védelmével kapcsolatos* döntései a legteljesebb és legkötelesebb oltalmat nyújtják a bel- és külföldi védjegytulajdonosoknak egyaránt. A versenyjog szelleméből következik, hogy a védjegyes áruk a forgalomban való konkurens árukként jelentkezzenek, vagyis egymástól élesen megkülönböztethetők legyenek. Reá kell nevelnünk a gazdasági piacon megjelenő versenyvállalatokat, hogy eredeti alkotásokkal, színhatásokkal, formákkal, stb. stb. irányítsák áruikra a fogyasztóközönség figyelmét és ne törekedjenek hamis látszattal vállalatukat, illetve áruikat más vállalat áruiként feltüntetni és ezzel a védjegytulajdonosoknak vevőkörét elvonni, más vállalatnak jó hírnevét és védjegyes áruinak tekintélyét, a fogyasztóközönség részéről élvezett bizalmat aláásni. (J. 20.079/1929.)

A versenytörvény a védjegy törvény védelmi körén túlterjeszkedik.

A tisztességtelen versenyről szóló 1923. évi V. t.-c.-ben és az ezt kiegészítő rendelkezésekben szabályozott védelmi kör a védjegyek oltalmáról szóló 1890. évi II. t.-c. és az ezt kiegészítő, illetőleg módosító jogszabályban meghatározott és a kereskedelmi forgalomra szánt készítményeknek és áruknak más hasonló készítményektől és áruktól való megkülönböztetésének biztosítására irányuló *védelmi körön túlterjeszkedik* és a védjegy oltalmáról szóló jogszabályokban meghatározott szempontokon kívül az üzleti tisztesség és általában a jó erkölcs összes követelményeinek tekintetbe vételét tartja szem előtt. Annak elbírálása, hogy a kereset tárgyául szolgáló üzleti verseny folytatása az 1923. évi V. t.-c. idevonatkozó rendelkezése értelmében az üzleti tisztességbe, vagy általában a jó erkölcsbe ütköző módon történik-e, a védjegy törlése iránt folyamatba tett közigazgatási eljárás tárgyától nem függ. (CP. IV. 2132/1930.)

Tisztességtelen versenynél nem res judicata védjegybitorlási eljárás során hozott felmentő ítélet. Alperes a tisztességtelen verseny miatt indított polgári perben res judicata-val védekezik, mert a védjegybitorlás miatt indult büntügyi eljárás során vele szemben felmentő ítéletet hozott a büntetőbíró. A Kúria kimondja, hogy ez a körülmény a panaszolt magatartásának a tisztességtelen versenyre vonatkozó törvény alapján való önálló megbírálását nem gátolja, mert még védjegyjogi szempontból jogos védjegyhasználat esetén is fennforoghat a Tvt. rendelkezéseibe ütköző magatartás; nincs tehát alap az alperes felhozta res judicata esetének hivatalból figyelembevételére. (CP. IV. 5422/1929.)

Egy korábban elterjedt védjegyvel szemben hasonló (Etm—Eta) védjegyek beajstromoztatása — tisztességtelen verseny. A védjegy beajstromoztatása nem zárja ki azt, hogy a korábbi védjegy tulajdonosa a Tvt. 8. §-a alapján összetéveszthetőség miatt felléphessen.

Valamely védjegy bejegyzésének ténye nem zárja ki azt, hogy egy régebben bejegyzett hasonló védjegy tulajdonosa az újabb bejegyzésű védjegy használatát ellen a Tvt. 8. §-a alapján az összetéveszthetőség miatt felléphessen.

A felperes a Tvt. 31. §-a értelmében külföldi volta ellenére is érvényesítheti a Tvt. alapján a versenytársat megillető jogokat, mert egyrészt a keresetindítás idején már volt belföldi üzlettelepe, másrészt pedig az ipari tulajdonjog nemzetközi védelméről szóló és az 1908. évi LII., valamint az 1913. évi VIII. t.-cikkbe foglalt nemzetközi egyezmény értelmében az Unio berni lajstromába bejegyzett kereskedelmi nevek és védjegyek tulajdonosai az egyezményben részes államok terü-

letén a saját honosokkal egyenlően részesítendőkhöz hivatott oltalomban s ez oltalomnak nem szükségkép való előfeltétele a védett névnek és jegynek a belföldi közönség körében előzetes általánosságban ismert volta, hanem elégséges, ha az egyezmény kötelekőbe tartozó más államban fennáll a kvalifikált használat és felismerhető e használatnak a belföldre is kiterjesztésre irányuló szándék; már pedig ez az adott esetben a felperesi védjegyeknek régebb belföldi bejegyzéséből kétségtelenül megállapítható. (C. P. IV. 5322—1929.)

Általános védelem.

A Jury általában erkölestelennek ítéli a védjegyes árukkal üzött bármily természetű visszaéléseket, így a gyártási árujelzéseknek megsemmisítését, úgyszintén a védjegyes áruk árának betartását ellenőrző ügynevezett kontrolljegyek, az áruban elhelyezett ajándéktárgyak eltávolítását, a védjegyes áruknak a védjegytulajdonos akarata ellenére, kimérés útján történő árusítását (J. 725/1929., J. 43.580/1929.), a kért áru helyett, figyelmeztetés nélkül, idegen áru kiszolgáltatását (Vb. 24.538/1929.), az idegen védjegyek, árujegyek átragasztását (Vb. 48.849/1929.), idegen védjegyeknek, árujegyeknek cégtoldatként történő alkalmazását (Vb. 44.500/1928.), más védjegyre való utalással, idegen, hasonló árunak eladását (Vb. 24.538/1929.), a védjegyes áru állagának célzatos megsértését, más védjegyes áruk állagában idegen áruk elhelyezését (J. 51.430/1929.), az ellenőrző üzletvitel zárt, hézagmentes kiépítése esetén a védjegytulajdonos által a közérdekek szem előtt tartásával megállapított fix árak be nem tartását (Vb. 39.820/1929.), a védjegyes árukra utaló figyelmeztető közléseket. („Azonos hatású, mint az Aspirin“, „Itt Sidolt nem tartunk“) — (Vb. 4849/1929.)

Itt említjük meg, hogy a Kúria a Kamarai Választott Bíróságok ama megállapítását, hogy a kért áru helyett *figyelmeztetés nélkül* idegen áru kiszolgáltatása *tisztességtelen verseny*, — a maga részéről is nemcsak, hogy elfogadta, hanem *vétségnek minősítette* és ezzel az üzleti eljárást a védjegyes árukkal üzött egyik *legsúlyosabb visszaélésnek* minősítette.

A védjegyes áruk pótlánya.

A Jury eddigi álláspontjával egyezően, megállapítja, hogy meg nem engedett, tisztességtelen versenyzőköznek tartja egyes versenyvállalatok (betegpénztárak, kórházak és közintézmények) részéről követett azt az eljárást, hogy a forgalomban immár bevezetett, ismert és keresett, tehát gazdasági értéket képező márkakészítmények pótlására (adott esetekben az orvosi recept rendelkezései ellenére is) sajátkészítésű védjegyes árukat (gyógyszereket) szolgáltatnak ki, továbbá, hogy védjegyzett elnevezés alatt forgalomba hozott és a betegpénztárak, kórházak, közintézmények részére szállított gyógyszerkülönlegességeket a védjegytulajdonos akarata ellenére nem eredeti csomagolásban, hanem megbontva és átesomagolva szolgáltatják ki a betegeknek.

Megállapítja végül a Jury, hogy mindazok a vállalatok, amelyek védjegyes, illetve azokkal rokontermészetű áruk forgalombahozatalával foglalkoznak, a védjegytulajdonos versenytársának tekintendők és így a versenytörvény rendelkezései alapján megvan a lehetőség arra, hogy a közintézmények (betegpénztárak, kórházak) árukszolgáltatásai a tisztességtelen versenyről szóló törvény rendelkezései és az ezek alapján kifejlesztett joggyakorlat általános érvényű szabályainak figyelembevételével mérlegeltesse. (J. 2358/1929.)

A Jury, illetve Választott Bíróság tehát üldözi az oly cselekményeket, amelyek védjegybitorlásra való felbujtást tartalmazznak, amelyek a viszonteladót arra készítik (avagy rendelvekkel, határozmányokkal, fenyegetésekkel, stb. arra kényszerítik), hogy a fél által kért, illetve gyógyszerknél az orvos által előírt védjegyes áru helyett azok (esetleg egyenértékű) pótszereit szolgáltatassák ki. (Vb. 6056/1929.)

51110

A Jury megadja a védjegytulajdonosoknak a legteljesebb oltalmat védjegyeik fenntartása érdekében. A védjegyek a lajstromozás hatálya alatt még akkor sem válnak szabadokká, — szabad jegyekké — ha a jogosított védjegyét nem is használná, vagy a mutatkozó visszaélések ellen fel nem lépne. Arra, hogy valaki jogáról lemondott, praesumptiónak helye nincs. (J. 2358/1929.)

Agent provocateur.

(Figyelmeztetés nélkül idegen áru kiadása.)

A Jury nem tartja elítélendőnek a védjegytulajdonos ama üzleti eljárását, hogy tettenérés által igyekszik meggyőződést szerezni arról, hogy a viszonteladó valóban azt a védjegyes árut szolgáltatja-e ki a vevőnek, amelyet az kíván. Ez a tettenérés másképp nem is érhető el, mint úgy, hogy a védjegy-tulajdonos e célra kiküldött egyén által meggyőződik arról, hogy szerzett jogait valamely versenytársal szemben tartja-e vagy sem? Hogy pedig a kísérletek kedvezőtlenül ütöttek ki, az a védjegytulajdonos jogaira befolyással nem lehet. Az agent provocateur sikeres alkalmazása az alperes mentségéül nem szolgálhat, mert nem az a fontos, hogy a tettenérés mily módon történt, hanem egyedül az a döntő, hogy a törvénybe ütköző cselekmény elkövetése bebizonyult-e. (Vb. 24.538/1929., J. 2358/1929.)

Agent provocateur. A Választott Bíróság felperesnek azt az eljárását, hogy az alperessel és más versenytársakkal szemben hatósági eljárást eszközölt ki és mintegy rajtaütésszerűen jelent meg tanuval az üzlethelyiségben, nem találta olyannak, amely a felperessel szemben a tisztességtelen verseny megállapítására és ebből folyóan a kereset elutasítására vezethetne. A felperes — így szól a Vb. ítélete — nagy anyagi áldozattal, széleskörű reklámmal vezette be a köztudatba védjegyes áruját. Ha mármint a visszaélések ellen úgy védekezik, hogy a viszonteladókat ú. n. „művevőkkel“ keresi fel, eljárása nem tekinthető másnak, mint jogos önvédelemnek, amely eszközében nem lépte túl a megengedett határokat. Ha agent provocateurokkal vitte is bele a felperes az alperest a terhére rótt cselekmény elkövetésébe, ez az alperes eljárásának jogszerűtlen voltán nem változtat, mert a tisztességes kereskedőnek semmi körülmények között és semmiféle helyzetben sem szabad a kért áru helyett mást kiadni, hanem minden olyan esetben, amikor a kért áru üzletében nincsen, a vevőt arra figyelmeztetni kell. Agent provocateur-nek egyébként nem tekinthető az a „művevő“, aki csupán és kizárólag a védjegyes árut kéri és nem ugratja be az elárúsítót, hogy a kért áru helyett más árut adjon vagy számlázzon, Bírói mérlegelés tárgya, hogy a kért áru helyett valóban figyelmeztetés nélkül adatott-e ki az idegen áru. (Vb. 24.539/1929., 43.308/1929., 43.307/1929.)

Az **agent provocateur** kifogás tehát nem helytálló. Agent provocateur az az egyén, aki mást törvénybe vagy a jó erkölcsbe ütköző cselekmény elkövetésére reábir. Ámde az az egyén, aki a kereskedő üzletébe vásárolni megy, ilyennek nem tekinthető az esetben sem, ha őt a gyáros küldi is oda, mert az illető a vásárolni akarás ténye által a kereskedőt törvénybe vagy a jóerkölcsbe ütköző cselekmény elkövetésére csábítani nem kívánja, hanem úgy jelentkezik nála, mint bármely más, a gyárossal ismeretségben nem álló vevő. Az pedig, hogy a gyáros a maga árujának sorsát a piacon figyelemmel kíséri és az azzal elkövethető visszaéléseket olyképp törekszik megátolni, hogy megbízottaival árut vásároltat, a gyárosnak kétségtelen joga, annál inkább, mert más módon a visszaéléseket meg sem tudhatja és útjokat nem állhatja. (Vb. 17.808—1930.)

Az a körülmény, hogy a kétfajta szappan külsőleg egymástól elütő, nem döntő, mert a kereskedő az árut rendszerint becsomagolva adja oda a vevőnek, aki ilyképp nem győződhetik meg azonnal arról, hogy a kért árut kapta-e. A konkrét esetben felmutatott minták alapján egyébként az is megállapítható, hogy a kétféle szappandarab külsőleg egymáshoz igen hasonló, ugyanolyan nagyságú és hasonló alakú, tehát a kettő közötti különbség könnyen felismerhető voltáról sem lehet szó. (Vb. 17.808/1930.)

Hasonlóság.

A védjegy-hasonlóságok elbírálásánál a Juryk és Választott Bíróságok által követett gyakorlat főbb elveit a következőkben állapítjuk meg:

A védjegyek, árujelzések, esomagolások, stb. stb. hasonlósága az áru rendes fogyasztójának felfogása alapján bírálendő el. — Figyelembe kell vennünk, hogy a vevő teljesen elmosódott kép alapján vásárol. — A főmotívumok hasonlósága mellett az eltérő színösszetétel, a mellékotívumok eltérő ábrázolása nem alkalmas a megtévesztő hatás ellensúlyozására. — Az alap gondolatok azonossága is megállapíthatja a védjegy-hasonlóságot. Ily esetekben az ábrázolatok rajzszerű kivitele

jelentőség nélküli. — Azonos értelmű szónak az illető piacon közismert nyelvű fordítása is előidézheti a védjegyes áruk hasonlóságát. — Az ábrák többszöröse esetében is előállhat a védjegyek hasonlósága. — Fennforoghat a szóvédjegyek kollíziója az ábrás és kombinált védjegyekkel. — Általában a kollízió mindazokban az esetekben fennforog, melyekben a fogyasztóközönség az áru származása tekintetében tévedésbe eshet.

A Választott Bíróság a védjegyes áruk hasonlóságának a kérdésében ismételtelen ama felfogásának ad kifejezést, hogy az 1923. évi V. t.-c. (Tvt.) 1. és 8. §-ában nyújtott jogvédelem nemcsak szorosan azokra az árukra, gyártmányokra és üzleti elnevezésekre terjed ki, melyek tekintetében a gyáros (kereskedő) az illető szóvédjegyet lajstromozás végett bejelentette, hanem a törvényes védelem kiterjed a gyártmányok (árúk) ama egész csoportjára is, amelyhez a kereskedelmi forgalomban elismert fogalmánál fogva a kérdésben forgó szóvédjeggyel védett gyártmánnyal (áruval) hasonló természetű összes gyártmányok (árúk) tartoznak. Ennek szemmel tartása mellett kétségtelen, hogyha 1923. évben a felperes a „Murillo“ elnevezést — mint ezt a bemutatott okiratokkal kétségtelenül bizonyította — „ceruzákra“ („crayons“-ra) nézve általában lajstromoztatta, akkor ennek a szóvédjegynek használata nemcsak a grafit-ból vagy hasonló anyagból készült írószerekre, hanem általában véve az összes írószerekre nézve, amelyek a felperes által gyártottakkal egy szakcsoport alá esnek, tilalmas. Minthogy pedig még különös szakértelem nélkül is megállapítható, hogy a krétából készült szerszámot, amely írásra (rajzolásra) szolgál, nem lehet „vegyi terméknek“ tekinteni, hanem az köznapi és kereskedelmi értelemben véve „írószernek“ tekintendő, ezért a Választott Bíróságnak megítélése szerint a „Murillo“ szóvédjegyek használata krétából készült írószerekre nézve is kizárólag a felperesi céget illette meg, közömbös lévén emellett az a tény, hogy a „crayons“ (ceruza) szó fogalma kiterjed-e a krétából készült írószeregre vagy sem. Ezért a Választott Bíróság úgy döntött, hogy az alperesnek az a magatartása, amely szerint ő a „Murillo“ szóvédjegyet a cégében, gyártmányain és nyomtatványain használta, a felperes törvényes jogát sértette és ezért abbahagyandó. (Vb. 20.433/1930.)

Hasonlóság eltérő névhasználat dacára. Felperes és alperes árujukat azonos színkombinációt feltüntető külsőben hozza forgalomba. Tekintettel arra, hogy a gazdasági piacon korábban megjelent felperesi cég reklámtevékenysége folytán a kérdéses színkombináció a fogyasztó körök felfogása szerint a felperesi vállalatra utaló jelleget nyert, a Vb. az eltérő névhasználat ellenére is az utánzás vétségét fennforogni látta. (Vb. 14.485/1930.)

Fagylalt — fagylaltpor hasonnemű áru. Amennyiben megfelel a valóságnak panaszosok ama állítása, hogy „Ocean“ név alatt fagylaltok készítésére alkalmas nyersanyagot készít, úgy e megnevezésnek már kész fagylaltárukon való feltüntetése az áru származása tekintetében megtévesztő jelleggel bírhat. (J. Vé. 25.729—1930.)*

Egyfelől törköly, másfelől gyomorkeserű likőrre belajstromozott „Salvator“ szóvédjegy a védjegy-törvény rendelkezéseinek figyelembevételével hasonló, miután azonos rendeltetésű áruk megjelölésére szolgál. Ama körülmény, hogy felperes a „Salvator“ szövegjelölést törkölyárukon általában, főleg azonban a magyar fogyasztó piacon nem használta, legfeljebb a versenyjog szempontjából vizsgálandó. (J. Vé. 25.729/1930.)

A „Piccolo“, „Kocka“, „Mocca“ megjelölések pótképváruval kapcsolatban az áru minőségét, rendeltetését, illetve származását juttatják kifejezésre és így a védjegy-törvény és novella 1. §-a értelmében törvényes oltalmat nem élvezhetnek. Egyébként a periratokban nem került fel adat arra nézve, hogy a fentidézett nevek a védjegyes vállalattal kapcsolatban származási jegy jellegével (kvalifikált használat) bírnának. (J. Vé. 25.729/1930.)

Betűképek — színek oltalma. A szín mindkettőnél kék ugyan, de a megállapított árnyalati különbségnél fogva a szín annál kevésbé sem adhat alapot az összetévesztésre, mert a kék alapszínből sokkal többet fed az alperesi árumegevezés fehér betűképe, miért is egészében még világosabb benyomást kelt s így éppen a különbség szembeszökővé tételére alkalmas. A betűkép pedig a felperesnél egysoros, míg az alperesnél egymástól rézsut elválasztott, fogyó, illetve növekvő méretű kétsoros szöveget tüntet fel, ami ugyancsak a különbség kiemelésére, könnyebb felismerésére vezető körülménynek jelentkezik. Az alapszínben mutatkozó halvány hasonlóság tehát, minthogy a felperes a további kereseti panaszpontokat, melyekkel kapcsolatban az alperes eljárása esetleg a Tvt. 1. §-a alapján sérelmesnek volt volna megállapítható, elejtette, — egymagában nem szolgálhat alapul a tisztességtelen ver-

* J. Vé. a Jury védjegybizottságának szakvéleménye.

senyről szóló törvény rendelkezéseibe ütköző magatartás megállapítására. (CP. IV. 1292/1930. 26. sz.)

A címkéken szereplő szavak elhelyezése és betű típusa a megtevesztő hasonlóság megállapításánál mérlegelendő. (J. X. 25.729/1930.)

Márkás áru helyett más árunak figyelmeztetés nélkül történő kiszolgáltatása tisztességtelen verseny. (Vb. 22.744/1930.)

A csokoládétáblákon alkalmazott, az áru felhasználását célzó bevadások nem rápillantás, hanem csak megsejtelés után észlelhetők. Ez már magában akadályozza annak, hogy a vonalak oly elemeknek minősíthessenek, amelyek a tábla külsejének jellegzetességét kölcsönözik. Egyébként is e bevadások az adagolást, tehát az áru használhatóságát szolgálják. (Vb. 22.744/1930.)

Fly-Tox — Shell-Tox. A „Tox” szó a felperes vállalatával kapcsolatban a köztudatban annyira jellegzetes, hogy erről a forgalomban már a felperesi vállalatot szokták felismerni és hogy az alperes a felperes részéről az üzleti életben közismerten bevezetett „Fly-Tox” szóvédjegyhez megtevesztően hasonló „Shell-Tox” szóvédjegyet nyilván azért használta, mert a gazdasági piacon felperes részéről nagy anyagi áldozatok árán megszerzett hírnévre kíván támaszkodni, az alperes a védőközönséget ekként megtevesztő hamis látszattal a felperes részéről használt védjegy tekintélyét és annak a közönség körében élvezett bizalmát a maga javára kihasználni és kisajátítani törekedett. (C. P. IV. 2132—1930. sz.) — Hasonló értelmű a Jury szakvéleménye.

Ábrás és szóvédjegyek (plakátok) hasonlósága. A hasonlóság elbírálásánál a rajzok, ábrák alapotívuma, a szavak grafikai, fonetikai hasonlósága vizsgálendő. Amennyiben a rajzok ugyanazt a gondolatot kívánják kifejezésre juttatni (az ember a mankót összetöri, a másikon magától elhajítja), tehát az ábrák reklámhatása, továbbá a szavak „Sapta” — „Gamma” rokonhangzása egybeesik: az utánzás tényálladéka fennforog. (Vb. 72.000—1930.)

Szó és ábrás elemekből álló védjegyek hasonlóságának elbírálása. Azonos külső. Az árumegjelölések mindig teljes összefüggésükben és összhatásukban vendők bírálat alá. Az összhatás szempontjából pedig kétségtelen, hogy az alperes a felperes által korábban használt címkét (vörös-fehér) és burkoló papírost (sárga piros folttal), amelyekről a forgalomban a felperes cégét szokták felismerni, a maga címkéjével és burkoló papírosával annyira utánozta, hogy a megtevesztés lehetősége feltétlenül fennforog. Ez a cselekménye tehát a Tvt. 1. 2. és 9. §-ába ütközik. Azonfelül alperes az árut oly üvegekben hozta forgalomba, amelyeken „Erényi Diana sósbornyomást Franz Brantwein” dombornyomás szerepel. Ez is tiltott utánzás. Nem jöhet figyelembe az, hogy alperes a dombornyomást leragasztja és használati utasítással és burkoló papírral átgöngyöli, mert a leragasztás és átgöngyölés az üvegről könnyen eltávolítható. „Diana” és „Inda” nem hasonló. Az „Inda” szó tehát más alapszínű és más színű betűkkel ellátott, nem aranykeretes címkével, eltérő benyomást ad. (Vb. 5196/1930.)

A védjegy kizárólagos használata korlátlan. A védjegy „a la” avagy egyéb utalásokkal idegen vállalatok részéről nem alkalmazható. Az oly üzleti megjelölések, amelyek az üzleti életben egy bizonyos meghatározott vállalatra utalnak (esomagolások, formák, burkolatok, jellegzetes külsők, stb.) kizárólagos joggal lefoglalhatók. A kizárólagos joggal történő használatból pedig természetesen folyik, hogy az ily megjelölések (árújegyek, védjegyek, vállalati megnevezések, stb.) más versenytárs részéről „a la”, „rendszer” stb. megjelöléssel avagy bárminő utalással (összehasonlítás — a hatásnak, az áru minőségének, illetve rendeltetésének céljából) — nem alkalmazhatók, mivel egyfelől megtevesztő jelleggel bírhatnak, másfelől pedig az ily ténykedés, üzleti magatartás, az idegen gazdasági munkába történő bekapcsolódás révén kíván magának üzleti előnyöket, illetve könnyebb érvényesülést szerezni. (J. 17.822/1930.)

A védjegyes áruk fix ára.

A védjegyes áruk fix ára. A Választott Bíróság gyakorlata állandósultnak mondható a tekintetben is, hogy márkacikknél (azonos egység, hasonló kivitel és minőség) a viszonteladó nemcsak reverzális aláírása esetén felel az árelőírás megszegéséért, hanem az esetben is, ha a márkatulajdonos érdekei védelmének biztosítására olyan zárt, hégzagmentes árvédelmi rendszert létesített és tartott fenn, amely rendszer önmagában elégséges annak megállapítására, hogy a márkacikk egységes ára az árunak olyan jellegzetességévé vált, amely az áru rendes forgalmában attól elválaszthatatlan. Ez esetben a gyáros által meghatározott ár betartása a nem szerződő harmadik személlyel szemben is kötelező. (J. 17.551—1930., J. 12.410/1929., J. 4099/1930.)

Az árvédelmi rendszer hégzagmentességét nem töri meg az,

hogya a gyáros reverzális útján nem valamennyi, nem minden egyes vevőjével szerződött az ár betartására, hanem vevőinek túlnyomó tömegével. (Vb. 14.380/1930., J. 17.551/1930.)

Bojkott a márkacikkeknél. Az a körülmény, hogy a gyáros a versenytársat áruval kiszolgálja nem akarta és hogy vele szemben árubojkottot teremtett, az alperest nem jogosítja fel az árvédelmi rendszer megtörésével az áru olcsóbb eladására, mert tekintettel arra, hogy a fotóciikk nem közszükségleti cikk, a gyáros nem kötelezhető a vevő feltétel nélküli kiszolgáltatására. De különösen márkacikkeknél nem jogosítja fel ez a körülmény a vevőt arra, hogy a gyárossal szemben a kiépített árvédelmi rendszer megtörésével tisztességtelen versenyt folytasson, esetleg azzal a céllal, hogy a gyárost az áru kiszolgáltatására kényszerítse. (Vb. 14.780/1930., J. 17.882—1930.)

Az árjegyzéki árat, főleg védjegyes áruknál, ha a versenytárs az áru eladásával foglalkozni kíván, ismernie kell és így az árak nem ismerésével jóhiszeműen nem védekezhetik. (Vb. 14.780/II.—1930., J. 17.882/1930.)

A márkacikkek árvédelmi rendszere csak akkor nem tartja igényt bírói oltalomra, ha a gyáros maga az árvédelmi rendszert nem tartja fenn szigorúan, vagyis, ha a márkatulajdonos maga fogyasztóknak áron alul ad el, vagy a viszonteladó kereskedő vevőknek azt a tényét tudatosan megengedi vagy eltűri, hogy a reverzális aláírása dacára áron alul adják tovább az árut. (Vb. 14.780/III.—1930.) Csupán szórványosan (tehát nem rendszeresen) jelentkező vételek áron alulias tekintetében nyújtott bizonyítás a vételek komoly formában megrögzítő számlák kiállításával nélkül hitelt érdemlőnek el nem fogadható. (Vb. 14.780/IV.—1930., 17.551/1930.)

Fix árak megállapításának visszaható ereje. Amennyiben szerződésben nincs kikötés arra nézve, hogy az árbetartási kötelezettség elvállalása csak a jövőben történő vásárlásokra vonatkozik, a reverzálisok visszaható erővel bírnak mindazon áruk tekintetében, amelyek a viszonteladónál raktáron vannak. (Vb. 14.780/V.—1930., J. 17.551/1930.)

Az ugyanazon szakmában szereplő védjegyes áruk ármegeállapításának azonos volta — még nem kartel. A kartel jogi fogalmának megállapítására az ármegeállapítás azonos volta a Vb. megítélése szerint nem elégséges. Kartel ugyanis akkor létesül, ha az ármegeállapító gyárak egy szervbe tömörülése és a felvételek előírásának magán- és büntetőjogi következményekkel való megerősítése forog fenn. Ha az engedmények nem egyformák, az árak tehát végeredményében változók — az ilykép megállapított árak karteláraknak nem tekinthetők. (Vb. 14.780/VI.—1930., J. 17.551/1930.)

Az árkalkuláció a védjegyes áruknál, hogy t. i. versenytárs az árun mennyit keres, a márkacikkeknél figyelembe egyáltalán nem jöhet, mert a jogi védelmet igénylő kiépített árvédelmi rendszer mellett az előállítás költségei jelentősége egyáltalán nincsen és abból még nem lehet okszerűen arra következtetni, hogy a gyáros jogi oltalomra igényt nem tarthat. (Vb. 14.780/VII.—1930., J. 17.551/1930.)

Az árvédelmi rendszer tervszerű letörése rosszhiszemű üzleti magatartás. Alperes a gyárosokat körleveleiben megfenyegette, hogy amennyiben árut nem kap, az árak betartását garantálni nem tudja és azután közzétette a kedvezményeket közlő panaszolt hirdetést. A Vb. megítélése szerint tisztességtelen magatartás. (Vb. 14.780/VIII.—1930., J. 17.822/1930.)

A védjegyes áruk fix árának pusztá közlése még nem jelenti annak kötelező elfogadását. Tisztességtelen versennyi válhat azonban a versenytársnak eljárása akkor, ha oly kísérőjelenségek merülnek fel, amelyek egymagukban alkalmasak annak megállapítására, hogy a versenytársaként szereplő vevő az eladóval szemben a beszerzési áron alul való eladást a szabadverseny kereteit túllépő olyan célzattal eszközli, amely a versenynek nem tisztességes eszköze. Bosszúból, az eladó tönkretételére irányuló vagy más olyan célzattal eszközli azt, amely nyilvánvalóvá teszi, hogy az eljárás célja nemcsak az áru értékesítése, hanem azokon túlmenően olyan célzat, amely a jó erkölccsel és a tisztultabb felfogású kereskedői morállal és etikával össze nem egyeztethető. (Vb. 36.675/1929., J. 17.551/1930.)

Az árvédelmi rendszer korlátai.

A márkacikkeknél áron alul való eladása az üzleti szokások tisztaságában el nem fogadott olyan feltűnő reklámeszköz, amely csábító erejét — az árrontást — nem úgy, mint a szabad forgalomban levő áruk versenyénél, a versenytárs saját vagyonának felhasználásából, hanem meghatározott más egyéneknek, a márkatulajdonosok kimutatható vagyoni értékének egyenes megsemmisítéséből, vagy annak megkísérléséből meríti. — Ez az eljárás már nem a hatásaiban rendszerint általános szabadverseny megengedett gyakorlása, hanem a márkacik-

tulajdonosnak jogi kötelezettségekkel zárt vevőkörében továbbra is jogi rendelkezése alatt álló vagyonának közvetlen megtámadása, mások egyéni javainak önös érdekből való felhasználása, a versenytársak túlnyomó része jogkötelezettségeinek teljes semmibevétele, ami sem erkölcsösnek, sem tisztességes üzleti versenynek el nem ismerhető, annál kevésbé, mert az árrontó versenytárs nem is közérdekből cselekszik. De másfelől az indokolatlan és túlzott árfelhajtásnak, úgy a piac meg nem törhető monopolisztikus befolyásolásának — a tiltott árdrágítás és közgazdaságellenes tartalmú kartellmegállapodások itt fenn nem álló esetei elleni küzdelemnek megvannak a maga saját törvényes eszközei. És a Vb. is előrebocsátotta, hogy az árvédelmi rendszer hatályának elismerése nem korlátlan, hanem csupán a felek szerződési autonómiájának határáig terjed, vagyis azonnal megszűnik, mihelyt az a fennálló törvényes rendelkezésekbe, a törvényes rendelkezések szerint figyelembeveendő közérdeki korlátokba és jó erkölcsökbe ütközik; megszűnik tehát már akkor is, ha a márkatulajdonosok árvédelmi rendszerei, azoknak száma, tárgya és minőségénél fogva a közzétételük jelentékeny érdekeit veszélyeztetnék. Ezeken a korlátokon belül jogszerűen tett szerződési intézkedésekkel szemben azonban a fogyasztóközönség további érdekei, — amely érdekek az ezúttal alkalmazott Tvt. rendelkezéseinek különben sem tárgya — e helyen figyelembe nem jöhetnek: mert a bírói ítéletnek és a jogbiztonságnak alapjai nem a lázasan hullámzó gazdasági célok és jelszavak, hanem kizárólag a mindenkor fennálló törvények és törvényerejű szabályok lehetnek; de erre a továbbmenő érdekvédelemre mindaddig, amíg szükségletét a szabadárúkból minden nehézség nélkül fedezheti, a fogyasztóközönség nem is szorul. Ezekből az okokból a Vb. a felperes keresetének helyt adott és az alperesnek ennek értelmében az 1923. V. tc. I. §-a alapján a sérelmezett cselekmény abbanhagyására és mint pervesztést a megállapított perköltség fizetésére kötelezte. (Vb. 28.875—1930.)

A védjegyes áruk fix árának kiépítését célzó kereskedelmi munkának letörése meg nem engedett versenyesszék. A Jury megítélése szerint az a versenytárs, aki a gyáros körleveleiből tudomást szerez arról, hogy a gyáros újabb forgalomba hozandó védjegyes áruját fix forgalmi árban kívánja forgalomba hozni és az áruknak a forgalomban való megjelenése előtt a fix áron hirdeti a védjegyes árut, — új árujáról lévén szó, — már eleve diszkreditálja, megzavarja a fix áron történő eladás sikerét és megszegi a kizárólag reverzális ellenében kiadandó és a gyáros eladási tervének megfelelő kötelezettség mellett forgalomban tartandó áruk árának pontos megtartása iránt vállalt kötelezettséget. Amennyiben tehát a fix áron alul hirdető vállalat a néki majdan reverzális ellenében leszállítandó árut a leszállítást megelőzően a megállapított fix áron alul kínálja, avagy a forgalombahozatal idején meg nem engedett úton (a szerződést megszegő versenytársától) szerzi azt be, avagy az olcsó árban hirdetett árut raktáron nem tartja, minden vonatkozásban meg nem engedett versenyt folytató. (J. 25.729—1930.)

Változatlan minőség (Forgalombahozatal.)

A védjegyes áru fokozottabb védelme érdekében ismételt felvetődött ama kérdés, hogy vajjon a védjegyes áruk minőségének rontása által elkövetett visszaélések tisztességtelen verseny minősülhetnek-e? A védjeggyel ellátott áru a Jury nézete szerint a védjegyes áru ugyanazonosságát és változatlan minőségét garantálván, ezzel megállapítja a védjegytulajdonosnak a vevőközönséggel szemben való erkölcsi felelősségét. A Jury ez etikai értékek védelmében ama felfogásának ad kifejezést, hogy a védjegyes áruk minőségének, az ár változatlan minősége mellett, minden indokolt és kényszerítő ok nélkül történő lerontása, meghamisítása megállapítja a védjegytulajdonosnak, illetve a védjegyes árukat kiesinyben, kimérés útján elárúsító versenytársak erkölcsi felelősségét. (J. 4099—1930.)

Raktáron tartás — forgalombahozatal. A védjegyes áruk forgalombahozatalával kapcsolatban a J. és a Vb. ama álláspontjuknak adnak kifejezést, hogy a lefoglalás alkalmával talált címkék és üvegek, mint előkészítő cselekmények a forgalombahozatal tényét megállapítják. A jóhiszemű védjegylajstromozás azonban egymagában még a forgalombahozatalt nem állapítja meg. (J. 4099. D.—1930.)

Aktuális védjegyek.

Rendszerint a különös alkalom vonzóerejével együttesen megszűnnek. Ilyen jelleget öltenek az ez évben mind tömegesebben bejelentett „Szent Imre” szó és ábrás védjegyek. A Jury a Szent Imre megjelöléssel ellátandó kereskedelmi árucikkek

tárgyában ama felfogásának ad kifejezést, hogy a Szent Imre elnevezésű tárgyak emléktárgyak jellegével bírván, e megnevezésnek a használata egy bizonyos meghatározott vállalat javára kizárólagos használati joggal le nem foglalható. A Jury e megállapítása alól csak azok a Szent Imre elnevezéssel ellátott árucikkek vonhatók ki, amelyek ekkor ezzel a névvel (Szent Imre) már a Szent Imre-évet megelőző időben forgalomban voltak éspedig oly mérvben, hogy arról az illető szakmának tudomással kellett bírnia. Ez esetben is különbséget kell tennünk a Szent Imre névnek alkalmoszerű, emlékjellegű megnevezése és a védjegy, vagyis egy bizonyos meghatározott vállalatra utaló elnevezése között. Az a tény tehát, hogy a védjegylajstromban egyik vagy másik versenytárs javára a Szent Imre név belajstromoztatott, egymagában véve a fent előadott különös helyzetre való tekintettel, különös jogot — legalább a különleges alkalom idejére — még a letévő javára nem biztosít, csak az esetben, ha nevezett a védjeggyel megjelölt áruját már a forgalomba bevezette és arról a forgalom nevezett vállalatát véli felismerni. A Jury e határozat meghozatalánál, a Szent Imre évre való tekintettel, a Szent Imre névben rejlő különleges helyzetre gondol, amely a Szent Imre névvel megjelölendő árucikkeknek nagyobb kelendőséget biztosít és amely nagyobb kelendőséget ilyenféleképpen a kereskedő- és iparoskörök összessége is joggal egyetemlegesen élvezheti. (J. 15.144—1930.)

EGYESÜLETI ÉLET.

Az Iparjogvédelmi Egyesület közgyűlése.

Az Iparjogvédelmi Egyesület 1930. évi december hó 12-én tartotta dr. Baumgarten Nándor elnök elnöklése alatt évi közgyűlést. A közgyűlés főtárgya volt a jövő évi jubileumi munkaprogram megbeszélése. A közgyűlés elhatározta, hogy a jubileumi év keretében sorozatos előadásokat tart az iparjogvédelem egyes jogágai köréből. Az egyesület különös súlyt helyez az iparjogvédelemnek minél szélesebb körben való terjesztésére, főleg a fiatalabb iparos- és kereskedő-generációnak az Egyesület körébe történő bevonása érdekében. Az egyesület továbbá több vitautalás rendezését határozta el. A jubileumi évre való tekintettel az Egyesület egy díszkönyvet kíván kiadni, amely az iparjogvédelem egyes jogágainak az ismertetését és fejlődését tartalmazná, illetve mutatná be.

Majd dr. Bányász Jenő főtitkár ismertette az Egyesület 1930. évi működését. Az Egyesület pénztári jelentését Gerő Emil pénztáros terjesztette elő. A jelentés öröndetes tudomásul szolgált, mivel az Egyesület ez évet, a súlyos gazdasági viszonyok dacára is, deficitmentesen küzdötte át. A közgyűlés köszönetet szavaz a pénztárosnak és neki a felmentést megadja.

Az indítványok során dr. Sente Lajos ügyvéd a törvényhozás egyszerűsítéséről szóló 1930. XXXIV. 122., illetve 125. §-ainak az iparjogvédelmet károsan érintő rendelkezéseit tette szóvá. Különösen hangoztatta annak szükségét, hogy a fellebbviteli tanács azokban az ügyekben (és egyben a szabadalmi perekben is) egy és ugyanazon tanács legyen. Bernauer Zsigmond egy. m.-tanár a Hágai Egyezmények végrehajtási rendeletét sürgette, Malonyai Emil dr. a védjegyügyi peres eljárás sürgős reformjára, illetőleg e kérdésben már kiadott Schuster-féle javaslat újabb tárgyalására tett javaslatot. Több felszólaló szóvá tette a budapesti kereskedő- és iparkamara mellett működő választott bíróságok elnöki listájának a kérdését és mélyen fájalta e listából dr. Neuhold Ferenc és dr. Gál László kúriai bírák kiharadását, akik pedig a versenytörvény joggyakorlatának kifejlesztésében kiváló érdemeket szereztek. Valamennyien a választott bírósági intézményre súlyos csapásnak tartják ezt az intézkedést, amely bármely okból is a versenyjog fejlődését és erősödését előmozdítani hivatott bírákat mellőzi.

A közgyűlés a fent érintett előterjesztéseket dr. Baumgarten Nándor elnök, dr. Fazekas Oszkár ügyv.-alelnök, dr. Beck Salamon, dr. Palágyi Róbert, dr. Szalai Emil felszólalása után ehangúan magáévá tette, a választott bírósági elnöki lista kérdésében pedig felkérte az elnököt, hogy az Egyesület felfogásáról az igazságügyminiszter urat tájékoztassa.

Felelős szerkesztő: dr. Fazekas Oszkár

Felelős kiadó: Csillag Tibor

Szerkesztőség: V, Alkotmány u. 7., III. em.

Aut. 264—03

Kiadóhivatal: VII, Erzsébet körút 5., II. em.

Telefón: József 462—99